

Л.В. ШКУЛИПА

(Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ, Україна)

Облік фінансових витрат на підприємстві: науково-практичний аспект

Стаття присвячена розкриттю особливостей бухгалтерського обліку фінансових витрат. Окреслено проблемні питання обліку фінансових витрат, які виникають за умов використання однієї позики на фінансування декількох цілей підприємства. Розглянуто порядок капіталізації фінансових витрат на вітчизняних підприємствах згідно з П(С)БО 31 «Фінансові витрати». Здійснено аналіз та систематизацію вимог МСБО 23 «Витрати на позики» до процедури капіталізації фінансових витрат. На основі практичних прикладів розкрито особливості ведення обліку фінансових витрат. Обґрунтовано методику розрахунку суми витрат на позики. Наведено аргументи «за» та «проти» капіталізації фінансових витрат. Запропоновано підходи до вдосконалення методики обліку фінансових витрат, які дозволять керівництву отримувати достовірну інформацію про джерела формування витрат на підприємстві. Розглянуті у статті науково-практичні аспекти обліку фінансових витрат допоможуть бухгалтерам зорієнтуватись в проблемних ситуаціях, які можуть виникати при капіталізації витрат на позики.

Ключові слова: фінансові витрати, капіталізація витрат, витрати на позики, кваліфікаційний актив, витрати на відсотки, курсові різниці, фінансування.

Л.В. ШКУЛИПА

(Национальная академия статистики, учета и аудита, г. Киев, Украина)

Учет финансовых затрат на предприятии: научно-практический аспект

Статья посвящена раскрытию особенностей бухгалтерского учета финансовых затрат. Определены проблемные вопросы учета финансовых затрат, которые возникают при использовании одного займа на финансирование нескольких целей предприятия. Рассмотрен порядок капитализации финансовых затрат на отечественных предприятиях в соответствии с П(С)БУ 31 «Финансовые расходы». Осуществлено анализ и систематизацию требований МСБУ 23 «Затраты по займам» к процедуре капитализации финансовых затрат. На основе практических примеров раскрыты особенности ведения учета финансовых затрат. Обоснована методика расчета суммы затрат по займам. Приведены аргументы «за» и «против» капитализации финансовых затрат. Предложены подходы к совершенствованию методики учета финансовых затрат, которые позволят руководству получать достоверную информацию об источниках формирования затрат на предприятии. Рассмотренные в статье научно-практические аспекты учета финансовых затрат помогут бухгалтерам сориентироваться в проблемных ситуациях, которые могут возникнуть при капитализации затрат по займам.

Ключевые слова: финансовые расходы, капитализация затрат, затраты по займам, квалификационный актив, расходы на проценты, курсовые разницы, финансирование.

L.V. SHKULIPA

(National Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Kyiv, Ukraine)

Accounting of Financial Costs in the Company: Scientific and Practical Aspect

The article is devoted to explanation of the features of financial cost accounting. The financial cost accounting problematic issues are outlined which appear in case one loan is used for financing of several company goals. Financial cost capitalization procedure in domestic companies is discussed in accordance with the National Accounting Standard 31 'Financial costs'. Analysis and systematization of IFRS 23 'Borrowing costs' requirements for financial cost capitalization

procedure were made. The features of financial cost accounting are shown on practical examples. The methods are grounded for calculation of borrowing cost amount. Pro and contra arguments are given concerning financial cost capitalization. The approaches are proposed to improvement of financial cost accounting methods, which would allow the management to obtain true information about the sources of cost formation in the company. The scientific and practical aspects of financial cost accounting discussed in the article would help the accountants to orientate themselves in problematic situations which may arise during borrowing cost capitalization.

Keywords: financial costs, cost capitalization, borrowing costs, qualification asset, interest costs, differences in exchange rates, financing.

Постановка проблеми. Неоднозначне тлумачення нормативно-правових актів призводить до виникнення помилок у практичній діяльності вітчизняних підприємств під час відображення витрат на позики у фінансовій звітності. Відтак постійно існує необхідність перевірки достовірності облікових даних в частині фінансової діяльності підприємства, зокрема шляхом аналізу відповідності капіталізації фінансових витрат вимогам П(С)БО 31 «Фінансові витрати» та МСБО 23 «Витрати на позики». Адже спосіб відображення витрат на залучення коштів здійснює істотний вплив на фінансовий результат підприємства (в основному за рахунок розподілу витрат між звітними періодами). Так, списання витрат в період їх понесення торкається показників тільки одного звітного періоду, в той час як приєднання витрат до вартості активу – показників декількох періодів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання обліку фінансових витрат на підприємстві досліджували: Г.М. Бескоста, І.А. Козачок, Н.М. Ткаченко, Н.М. Клим, В.С. Лень, О.І. Пилипенко, В.М. Пархоменко, Р.Л. Хом'як,

О.В. Лишиленко. Розвитку теоретичних засад та методики обліку фінансових витрат присвячені дослідження Ф.Ф. Бутинця, С.В. Іваненкова, Л.О. Терещенка, В.І. Завгороднього.

Однак, незважаючи на напрацювання згаданих вчених, такий елемент як «фінансові витрати» та методика обліку їх капіталізації є недостатньо розкритими у науково-практичному аспекті, що й визначає актуальність даного дослідження.

Метою статті є розкриття особливостей обліку фінансових витрат, а також наведення й аналіз аргументів «за» та «проти» капіталізації витрат на позики.

Виклад основного матеріалу. Фінансові витрати виникають у результаті такої діяльності підприємства, яка призводить до змін розміру власного і позикового капіталу. Склад фінансових витрат згідно МСФЗ та П(С)БО значно відрізняється (табл. 1), що свідчить про необхідність перегляду відповідних пунктів П(С)БО 31 «Фінансові витрати» та визначає доцільність включення до нього курсових різниць як фінансових витрат, які виникли внаслідок отримання позик в іноземній валюті.

Таблиця 1

Склад фінансових витрат за МСБО 23 та П(С)БО 31

МСБО 23 «Витрати на позики» [8]	П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [9] та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат [6]
витрати на сплату відсотків банківських овердрафтів, короткострокових та довгострокових позик банків	
витрати на фінансування (відсотки) по фінансовій оренді	
курскові різниці за виплатами відсотків, які виникають унаслідок отримання позик в іноземній валюті	відсутні
відсутні	витрати на відсотки за облігаціями випущеними, векселями виданими
відсутні, у зв'язку зі змінами від 01.01.2012 р. – суми по амортизації знижок або премій, пов'язаних з кредитами, та амортизації додаткових витрат, понесених у зв'язку з організацією отримання кредиту не включаються до фінансових витрат	дисконт за облігаціями, амортизація інших знижок, пов'язаних із позиками

Джерело: систематизовано автором на основі [8, 9, 12].

Згідно МСБО 23 «Витрати на позики» та П(С)БО 31 «Фінансові витрати» до складу фінансових витрат не відносяться ті витрати, які включаються до собівартості кваліфікаційних

активів. Зазначимо, що кваліфікаційний актив – це актив, створення якого вимагає суттєвого часу. Суттєвим вважається час, який становить більше, ніж 3 місяці [10].

Бухгалтерський облік

Приклади таких витрат наведено в додатку 1 П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [6; 9; 11].

Як правило, звичайні виробничі запаси, які щоденно виробляються у великих кількостях на протязі короткого проміжку часу, земля, а також придбані активи, готові до використання за призначенням або реалізації, не являються кваліфікаційними активами (далі – актив). *Наприклад, у випадку проведення будь-яких землепорядних робіт для будівництва витрати на позики можна додати до вартості земельної ділянки, тобто капіталізувати. Однак, в тих випадках, коли*

земельна ділянка перебуває у власності без будь-яких підготовчих робіт для будівництва, то витрати не підлягають капіталізації.

Підприємство, яке використовує 9 клас рахунків для обліку фінансових витрат, відображає останні на рахунку 95 «Фінансові витрати»: за дебетом – суми визнаних витрат фінансової діяльності, за кредитом – списання суми витрат у кінці звітнього періоду на рахунок 79 «Фінансові результати» [5]. Типові операції за рахунком 95 «Фінансові витрати» наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Бухгалтерський облік операцій з фінансовими витратами

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нараховано відсотки за користування позиками банку	951 «Відсотки за кредит»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
2	Нараховано відсотки за користування іншими позиками	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
Відображено фінансові витрати, пов'язані з випуском облігацій			
3	– сума нарахованих відсотків за емітованими підприємством облігаціями	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
	– сума нарахованої амортизації дисконту за облігаціями	952 «Інші фінансові витрати»	523 «Дисконт за випущеними облігаціями»
4	Нараховано відсотки за виданим векселем	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
5	Нараховано відсотки за договором фінансової оренди	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
6	Оплачено витрати за користування позиками	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	31 «Рахунки в банках», 30 «Каса»
Включено суму капіталізованих фінансових витрат до собівартості активу:			
7	у забудовника при будівництві, реконструкції, реставрації будівель і споруд	151 «Капітальне будівництво»	951 «Відсотки за кредит», 952 «Інші фінансові витрати»
	в будівельній організації, на промисловому і сільськогосподарському підприємстві	23 «Виробництво»	951 «Відсотки за кредит», 952 «Інші фінансові витрати»
	у замовника при створенні програмного продукту, інших нематеріальних активів	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	951 «Відсотки за кредит», 952 «Інші фінансові витрати»
8	Списано фінансові витрати, що не капіталізуються, на фінансові результати *	792 «Результат фінансових операцій»	951 «Відсотки за кредит», 952 «Інші фінансові витрати»

* – Визначається як різниця між сумою фінансових витрат за звітний період і сумою фінансових витрат, що капіталізовані за звітний період [12].

Джерело: узагальнено автором на основі [11].

Згідно МСБО 23 «Витрати на позики» до особливостей обліку фінансових витрат відносять існування двох підходів: *основного* – витрати на позики визнаються в якості витрат того періоду, в якому вони виникли; *альтернативного* – витрати визнаються аналогічно до основного, але за виключенням фінансових витрат, понесених у зв'язку

зі створенням активу. Оскільки такі витрати, як зазначалося, включаються до його собівартості.

В національній системі обліку на практиці прийнято застосовувати альтернативний підхід. Важливо пам'ятати, що цей підхід повинен застосовуватися послідовно до всіх витрат, пов'язаних із створенням всіх кваліфікаційних активів

підприємства³. Так, наприклад, забороняється капіталізація відсотків по прибуткових контрактах і відмова від капіталізації відсотків по збиткових. Така вимога цілком виправдана, адже сума капіталізованих фінансових витрат є фактичними витратами звітного періоду за вирахуванням доходу від тимчасового інвестування запозичених коштів.

Приклад 1. Залізничне підприємство запозичило 4 млн. грн. для фінансування будівництва нового залізничного вокзалу. Частину цих коштів було інвестовано в ринкові цінні папери, в наслідок чого отримано дохід в сумі 500 тис. грн. Відсотки, сплачені за позику, становили 1 млн. грн.

Якщо залізничне підприємство тимчасово інвестувало залучені кошти, то доходи від таких операцій слід врахувати в якості зменшення вартості кваліфікаційного активу, по якому відбувається капіталізація витрат. Це допоможе зменшити збитковість підприємства та відобразити достовірні дані у фінансовій звітності по активах. Тому, сума відсотків, що підлягає капіталізації, дорівнює 500 тис. грн. (1 млн. грн. – 500 тис. грн.).

Капіталізація фінансових витрат може бути здійснена в ситуаціях, коли актив: а) створюється для власних потреб підприємства і платежі періодично здійснюються підрядній організації; або б) виробляється в якості одиничного проекту з метою продажу або оренди.

Процес капіталізації фінансових витрат включає три моменти: початок, призупинення та припинення.

Початок капіталізації витрат супроводжується:

I) виникненням **витрат на актив** (це може бути оплата грошовими коштами, передача інших активів, прийняття відсоткових зобов'язань). Витрати на актив можуть зменшуватися на величину будь-яких отриманих у зв'язку з цим активом проміжних виплат (МСФЗ 11 «Спільна діяльність») та субсидій (МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу»).

II) виникненням фактичних **витрат на позики**;

III) **початком робіт**, необхідних для підготовки активу до експлуатації чи реалізації (це може бути фізичне створення активу; технічна та адміністративна робота до початку фізичного створення активу).

Призупинення капіталізації відбувається, коли активна діяльність по модифікації об'єкту призупиняється. Виключення складають ситуації, коли зупинка є необхідною з точки зору технології або коли проводяться технічні й адміністративні роботи по проекту (тобто капіталізація не призупиняється!). *Наприклад*, капіталізація витрат продовжується, якщо високий рівень води затримує будівництво мосту, навіть якщо такий рівень води являється звичайним для даного географічного регіону протягом періоду будівництва.

Припинення капіталізації фінансових витрат відбувається тоді, коли завершені практично всі роботи, необхідні для підготовки активу до використання або реалізації. Зазвичай, це відбувається, коли завершено фізичне створення активу, а незначні адміністративні роботи і доопрацювання все ще можуть продовжуватися (такі як зовнішнє оформлення об'єкту відповідно до вимог покупців). При цьому, витрати на позики, нараховані в період між завершенням будівництва і реалізацією, відносяться на витрати. Актив в цей час не амортизується, але повинен розглядатися на предмет знецінення.

Приклад 2. Для фінансування будівництва нового офісу підприємство 1 січня 2015 року отримало кредит на суму 1 млн. \$ під 12% річних. Через затримку затвердження проекту споруди перші фактичні витрати були понесені 1 березня 2015 р. в сумі 300 тис. \$. Згідно проекту, будівництво споруди повинно бути закінчене 31 грудня 2015 р. Практично всі роботи були виконані вчасно. Але через відсутність необхідної фарби споруда була введена в експлуатацію 1 березня 2016 р.

Для того, щоб визначити період, протягом якого можна капіталізувати фінансові витрати, необхідно зазначити, що відсотки, нараховані в січні і лютому 2015 р. не можуть бути капіталізовані, тому що перші фактичні витрати підприємство понесло 1 березня, а тому ці витрати повинні бути визнані витратами звітного періоду. Однак, починаючи з 1 березня 2015 р. частина відсотків, нарахована на загальну суму фактично понесених витрат, може бути капіталізована. Період капіталізації закінчується 31 грудня 2015 р., тому що будівництво закінчено вчасно. Витрати на відсотки, починаючи з 31 грудня, знову будуть відноситися на поточні фінансові результати.

Таким чином, фінансові витрати, які відносяться до будівництва активу, можуть бути капіталізовані, починаючи з дати початку будівництва або дати фактичного понесення фінансових витрат (вибирається більш пізня дата) до дати практичного закінчення будівництва.

Якщо створення активу завершується частинами, і кожна частина може використовуватися в той час, коли створення інших частин продовжується, то капіталізація повинна припинятися до завершення комплексних робіт, необхідних для підготовки активу до використання або реалізації. *Прикладом може слугувати завершення будівництва нижніх поверхів готелю, тоді як роботи на верхніх поверхах продовжуються.*

Слід відмітити ще один випадок (згідно вимог МСБО 36 «Зменшення корисності активів»): якщо загальна капіталізована вартість об'єкту перевищує справедливую вартість, то сума такого перевищення повинна бути визнана в якості збитку в поточних фінансових результатах [11].

З наукової точки зору, щодо визначення первісної вартості активів згідно МСБО 16 «Основні засоби», можна стверджувати, що витрати повинні включатися до вартості активу у випадку, якщо кредит

³ До 2003 р. регламентовано ПКТ-2 «Послідовність – капіталізація витрат на позики», яке втратило чинність з 01.01.2005 р. у зв'язку зі зміною положень МСБО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [7].

Бухгалтерський облік

використаний виключно для придбання або створення такого активу [12]. З практичної точки зору, витрати на сплату відсотків являються витратами періоду і, крім цього, підприємство може використати залучені кошти не тільки з метою створення активу, але й частково на

інші господарські потреби. У зв'язку з цим, пропонуємо наступні аргументи «за» та «проти» капіталізації витрат за позиками (табл. 3) та розглянемо випадки використання позики на декілька проектів.

Таблиця 3

Аргументи «за» та «проти» капіталізації фінансових витрат

Аргументи на користь капіталізації фінансових витрат	Аргументи проти капіталізації фінансових витрат
Принцип нарахування та відповідності доходів і витрат	
Витрати на позики, понесені на доведення активу до стану готовності для використання або реалізації, доцільно капіталізувати, тому що дотримується принцип відповідності витрат (%) і доходів (використання активу)	Недоцільно, що витрати на позики вважаються витратами за період в звичайних умовах діяльності, і витратами на актив при інших обставинах.
Принцип зіставності	
Легше порівнювати підприємства, які придбавають активи, і підприємства, які їх створюють самостійно.	В залежності від методу фінансування подібні активи відображаються по різній первісній вартості, що ускладнює процес порівняння.
Принцип послідовності	
Підхід до обліку відсотків не відрізняється від підходу до обліку інших виробничих витрат.	Підхід до обліку відсотків відрізняється в залежності від мети їх використання.
Вплив на результати діяльності	
Рішення не використовувати додаткове фінансування на будівництво об'єкту, і не капіталізувати відсотки, призводить до значного зменшення розміру поточного прибутку внаслідок витрат на будівництво.	Викривлення розміру прибутку по даним звітності.

Джерело: розроблено автором.

Наведені аргументи підтверджують доцільність капіталізації фінансових витрат. Однак, в залежності від використання позикового капіталу для створення кваліфікаційного активу, відрізняється методика розрахунку сум фінансових витрат, що підлягають капіталізації. За таких умов, визначення суми витрат на позики та відсотків по них потребує спеціального уточнення.

Зокрема, всі нараховані витрати на відсотки відносяться до вартості активу, якщо отриманий кредит витрачався за призначенням, тобто на створення конкретного активу [2]. Інше обчислення проводиться, коли діяльність підприємства фінансується за рахунок різних позик, або ж існують випадки використання одного кредиту на створення

декількох активів або на інші, в тому числі господарські потреби. Наприклад, великим підприємствам фактично неможливо віднести конкретну позику на один проект, так як фінансування здійснюється централізовано по всіх існуючих об'єктах.

В такому випадку розрахунок фінансових витрат здійснюється шляхом застосування розрахункової норми капіталізації до витрат. Норма капіталізації являється середньозваженою величиною витрат на всі непогашені позики підприємства протягом періоду [11, с. 274], після обчислення якої можна обрахувати фінансові витрати, що підлягають капіталізації (табл. 4).

Таблиця 4

Розрахунок фінансових витрат, що підлягають капіталізації

Витрати на позики, що підлягають капіталізації	=	Норма капіталізації до витрат	x	Сума середньої балансової вартості кваліфікованого активу	(з урахуванням попередніх капіталізованих витрат на позики)
--	---	-------------------------------	---	---	---

Джерело: розроблено автором на основі опрацювання [2, 3, 7].

Приклад 3. Протягом року підприємство реалізувало одночасно декілька проектів по будівництву очисних споруд для власних потреб на суму 20 млн. \$, з яких 500 тис. \$ є кредиторською

заборгованістю на кінець року. Фінансування відбувалося за рахунок 4 джерел залучених коштів (табл. 5).

Джерела залучення коштів підприємства

	Неоплачена заборгованість (залишок позикового капіталу), тис. \$	Витрати на відсотки за рік, тис. \$
Кредит на 5 років	1 700	225
Кредит на 10 років	2 000	220
Кредитна лінія	1 300	234
Овердрафт банку	5 000	1 250

Джерело: умовні дані наведені автором.

Система очисних споруд в даному випадку розглядається як кваліфікаційний актив, а підприємство застосовує альтернативний підхід, дозволений МСБО 23, який передбачає капіталізацію витрат на позики, пов'язані з будівництвом даної системи. Для визначення витрат на позики, що підлягають капіталізації, розрахуємо норму капіталізації: $(225 + 220 + 234 + 1\,250) : (1\,700 + 2\,000 + 1\,300 + 5\,000) = 1\,929 : 10\,000 = 19,29\%$. Тепер визначимо середню балансову вартість кваліфікованого активу за звітний рік: $(20 \text{ млн. } \$ - 500 \text{ тис. } \$) / 2 = 9\,750 \text{ тис. } \$$. Виходячи з цього, до вартості будівництва очисних споруд слід включити витрати на позики в сумі: $9\,750 \text{ тис. } \$ \times 0,1929 = 1\,880,8 \text{ тис. } \$$.

Необхідно пам'ятати, що фактичні та капіталізовані фінансові витрати відрізняються. Частина капіталізованих витрат може бути оплачена на звітну дату, у зв'язку з цим, підприємство не понесе ніяких витрат на відсотки. Таким чином, капіталізовані витрати можна використовувати для розрахунку без коригувань на суму кредиторської заборгованості, тільки якщо остання не суттєво відрізняється від фактичної суми витрат.

Застосовуючи норму капіталізації, важливо пам'ятати, що сума капіталізованих витрат на позики протягом періоду не повинна перевищувати загальної суми фактичних витрат на обслуговування цих позик за відповідний період [11, с. 275]. Наприклад, підприємство з попереднього прикладу мало загальну суму на позики 1 929 тис. \$, а витрати на позики, що капіталізувалися – в сумі 1 880,8 тис. \$. Умова не перевищення загальної суми фінансових витрат на обслуговування цих позик дотримана.

Тепер припустимо, що дане підприємство для створення запланованої системи очисних споруд, залучило тільки три джерела сторонніх коштів – без банківського овердрафту. Виходячи з цього, норма капіталізації становитиме:

$$(225 + 220 + 234) : (1\,700 + 2\,000 + 1\,300) = 679 : 5\,000 = 13,58\%$$

Звідси витрати на позики, що належать до кваліфікованого активу, дорівнюють: $9\,750 \text{ тис. } \$ \times 0,1358 = 1\,324,050 \text{ тис. } \$$. Проте ця сума перевищує фактичні витрати на позики, які становлять 679 тис. \$. Тому, в цьому випадку капіталізації підлягає менша сума, тобто 679 тис. \$ замість 1 324,05 тис. \$.

Під час розрахунку фінансових витрат, що підлягають капіталізації, потрібно пам'ятати, що відсоткова ставка, вказана в договорах, може передбачати:

1) простий відсоток, який нараховується тільки на основну суму позики;

2) складний (капіталізований) відсоток, який нараховується на суму з урахуванням раніше нарахованих відсотків.

До умов, коли капіталізація витрат не відбувається, належать:

– активи виробляються на постійній основі та у великих кількостях;

– сума капіталізованих фінансових витрат не є суттєвою у порівнянні з сумою витрат на позики, визнаних в якості витрат періоду;

– активи уже були в експлуатації або готові до продажу;

– активи не використовуються, або їх використання не очікується;

– активи придбані за рахунок державних грантів або субсидій, і при цьому вартість такого активу обмежена по умовам отримання цих субсидій [3].

Відтак вважаємо за доцільне виокремити випадки, коли досить складно визначити непрямий зв'язок між активом та джерелом фінансуванням, що вимагає залучення професійного судження.

1) централізована координація фінансової діяльності (через казначейство);

2) використання широкого асортименту боргових інструментів з різними відсотковими ставками для фінансування проектів;

3) отримання позик в іноземній валюті, якщо підприємство працює в умовах високої інфляції (що характерно для вітчизняних підприємств) – розрахунок норми капіталізації виходить із загального комплексу боргових інструментів, які використовуються цим підприємством. Сума витрат, яку можна капіталізувати по конкретному активу, розраховується шляхом множення витрат по цьому активу на норму капіталізації.

Крім цього, радимо бухгалтерам-практикам під час розрахунку капіталізованих витрат та їх обліку звертати увагу на наступні положення:

– Витрати, пов'язані з роботами до і в період будівництва відображаються наступним чином: залишки ліквідації – не включаються у вартість будівництва, витрати на підготовку будівельного майданчика та прямі витрати на будівництво – включаються, непрямі витрати на будівництво – можуть включатися;

– Що собою представляють витрати на фінансування, в залежності від чого можуть змінюватися розрахунки;

– Чи відбувається збільшення фінансових витрат через наявність на балансі дебіторської заборгованості, що потребує додаткового дослідження.

Висновки. Розглянуті у статті науково-практичні аспекти обліку фінансових витрат допоможуть бухгалтерам зорієнтуватись в проблемних ситуаціях, які можуть виникати при капіталізації витрат на позики.

Обґрунтовано доцільність капіталізації фінансових витрат, однак виявлено, що в залежності від особливостей використання позикового капіталу для створення кваліфікаційного активу методика розрахунку сум фінансових витрат, що підлягають капіталізації, може бути різною. За таких умов, визначення суми витрат на позики та відсотків по них потребує спеціального уточнення.

Наведені приклади розрахунку фінансових витрат, що підлягають капіталізації, розкривають практичні нюанси цього процесу. Використання приведеної кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку операцій з фінансовими витратами сприятиме формуванню інформації про фінансові витрати за вимогами національних і міжнародних стандартів.

4 Список використаних джерел

1. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: Всеукраїнська наук.-практ. конференція (м. Чернігів, 25-26 жовтня 2013 р.): тези доповідей. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – 160 с.

2. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення: [монографія] / за редакцією д.е.н, проф. С.С. Герасименка, д.е.н., проф. А.О. Спіфанова. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 162 с.

3. *Гайдуцький П.І.* Облік трансакційних витрат – вагомий фактор конкурентоспроможності в сучасній економіці / П.І. Гайдуцький, В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2012. – № 3. – С. 9-19.

4. *Голов С.Ф.* Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі.

Практ. посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К.: Лібра, 2011. – 840 с.

5. *Клим Н.М.* Облік фінансових витрат із використанням сучасних інформаційних технологій / Н.М. Клим, Т.Р. Хом'як // Інноваційна економіка. – 2013. – № 5(43). – С. 323-329.

6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 01.11.2010 р. № 1300 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/1116/37/>.

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 23 (МСБО 23) «Витрати на позики»: міжнародний документ від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_042.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8) «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»: міжнародний документ від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_020.

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>.

10. *Райковська О.М.* Відображення результату від інвестиційної діяльності на рахунках та в фінансовій звітності сільськогосподарських підприємств / О.М. Райковська // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 1. – С. 84-88.

11. *Ткаченко Н.М.* Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник / Н.М. Ткаченко. – 5-те вид. доп. і перероб. – К.: Алерта, 2011. – 976 с.

12. Формирование стоимости ОС при его строительстве // Журнал «Актуальная бухгалтерия», 23.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ifrs-mag.ru>.